

MINISTERSTWO KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Sekretarz Stanu
Piotr Żuchowski

Warszawa, dnia 9 lipca 2008 r.

BAK-092-15-597/08

P. Skrypczak

INSTITUT KSIĄŻKI
wpłynęło dnia 18.07.08
nr wpływu
Znak sprawy 0620-97/08
Zaś Ref

Pan
Grzegorz Gauden
Dyrektor Instytutu Książki w Krakowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie § 3 ust. 1 Zarządzenia nr 28 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 października 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli urzędu obsługującego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz organów i jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. Urz. MKiDN, Nr 15 poz. 40) - Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przeprowadziło w dniach od 05 do 16 maja 2008 r. kontrolę w Instytucie Książki w Krakowie, zwanym w dalszej treści Instytutem. Tematem kontroli było przestrzeganie procedur obowiązujących Instytucję Zarządzającą przy udzielaniu dotacji na zadania realizowane w ramach Programu Operacyjnego: Promocja czytelnictwa, priorytetu 2: Rozwój sektora książki i promocja czytelnictwa oraz dotacji budżetowych w latach 2006-2007.

W związku z kontrolą, której ustalenia przedstawione zostały w protokole kontroli oraz stosownie do § 29 powyższego Zarządzenia, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Z ustaleń zawartych w protokole kontroli wynika, że w zakresie objętym kontrolą miały miejsce następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1) W umowach zawieranych z beneficjentami na realizację zadań ustalano, iż Zleceniobiorca może przeznaczyć środki finansowe na wydatki powstałe w okresie przekraczającym rok budżetowy, co miało miejsce:

- w zadaniu pn. „Sejmy i sejmiki koronne wobec Żydów. Wybór tekstów źródłowych” pod red. dr Anny Michałowskiej, gdzie w umowie nr 2811/IK/FPK/2006 z dnia 26.06.2006 r. w § 1 ust. 8 ustalono termin wykonania zadania od dnia 01.11.2005 do dnia 31.12.2006. W myśl postanowień § 1 ust. 9 umowy zadanie zostanie wykonane zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2 do umowy, przy czym Zleceniobiorca zobowiązany jest przeznaczyć środki finansowe Ministra (pochodzące z Funduszu Promocji Kultury) na wydatki powstałe w wyżej wymienionym okresie,
- w zadaniu pn. „Biblioteka mieszkańcom regionu” w umowie nr 3736/IK/FPK/2006 z dnia 06.07.2006 r. w § 1 ust. 8 ustalono termin wykonania zadania od dnia 01.12.2005 do dnia 31.12.2006. Zgodnie z postanowieniami § 1 ust. 9 umowy Zleceniobiorca zobowiązany jest przeznaczyć środki finansowe Ministra pochodzące z Funduszu Promocji Kultury na wydatki powstałe w wyżej wymienionym okresie,
- w zadaniu pn. „Promocja czytania dzieciom jako skutecznego sposobu wychowania mądrego i kulturalnego społeczeństwa” zawarto umowę nr 582/2007/IK z dnia 12.04.2007 r., w której określono termin wykonania zadania od dnia 01.04.2007 do dnia 31.01.2008. W umowie zobowiązano Zleceniobiorcę do przeznaczenia środków finansowych uzyskanych z budżetu Instytutu Książki na wydatki powstałe we wskazanym wyżej okresie,
- w zadaniu pn. „Litracki Atlas Polski III edycja „Autor na żądanie” zawarto umowę nr 7747/2007/IK z dnia 25.09.2007 r., w której wskazano termin realizacji zadania od dnia 01.08.2007 do dnia 30.07.2008 i zobowiązano beneficjenta do wykorzystania środków finansowych przyznanych z budżetu Instytutu Książki na wydatki powstałe we wskazanym wyżej okresie.

Ponadto w zadaniach pn. „Sejmy i sejmiki koronne wobec Żydów. Wybór tekstów źródłowych” pod red. dr Anny Michałowskiej oraz „Biblioteka mieszkańcom regionu” przekazano środki finansowe z Funduszu Promocji Kultury na zadania realizowane w okresie wykraczającym poza rok budżetowy, bez określania w umowie transz wypłat tych środków zgodnie z harmonogramem realizacji zadań w poszczególnych latach.

- 2) Przyjęto raport końcowy z realizacji zadania pn. Jack Goody „Logika pisma a organizacja społeczeństwa”, wstęp, redakcja, tłumaczenie Grzegorz Godlewski, pomimo, iż:
- w zestawieniu faktur (rachunków) wykazano dowody źródłowe dokumentujące dokonanie wydatków w okresie przekraczającym rok budżetowy, tj. 11 dowodów źródłowych z 2005 r. oraz 3 z 2006 r. Zgodnie z umową Zleceniodawca przyznał Zleceniobiorcy na realizację powyższego zadania środki finansowe Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzące z Funduszu Promocji Kultury w kwocie 19.300 zł. Zgodnie z umową przekazanie środków finansowych Ministra nastąpi w formie refundacji poniesionych wydatków. Podstawą do zawarcia umowy jest złożony przez Zleceniobiorcę zaakceptowany raport z realizacji zadania, zawierający ewaluację realizacji zadania i rozliczenie finansowe, stanowiące załącznik do umowy.
 - w pozycji 13 zestawienia faktur (rachunków) wpisano inny numer i datę faktury niż wynikające z okazanych dowodów księgowych, tj. zamiast faktury VAT nr FV 37585/2006/SS/G z dnia 08.12.2006 r. wpisano nr 665219569804/12/06 z dnia 12.12.2006 r., natomiast w pozycji 2 zestawienia wpisano umowę o dzieło nr 54/05 z dnia 02.01.2005 r., tymczasem z okazanych dowodów księgowych wynika, iż winno być 54/06 z dnia 02.01.2006 r. Ponadto w dokumentacji znajduje się jedynie str. 1 umowy nr 1007/05 z dnia 30.08.2005 r. (pozycja 7 zestawienia), co uniemożliwia stwierdzenie poprawności wystawienia rachunku do tej umowy na kwotę 630,00 zł.
- 3) W zdaniu pn. „Uśmiechnięte słowa – nie boję się czytać i pisać” przekazano środki finansowe na rachunek bankowy wskazany przez Zleceniobiorcę 24 dni po terminie ustalonym w umowie nr 7507/2006/IK z dnia 27.09.2006 r. Zgodnie z § 2 umowy przyznane środki finansowe zostaną przekazane przez Zleceniodawcę na rachunek bankowy wskazany przez Zleceniobiorcę w terminie do dnia 06.10.2006 r., Jak ustalono powyższe środki finansowe zostały przekazane w dniu 30.10.2006 r., co potwierdza WB nr 10/2006 za okres od 01.10 do 31.10.2006 r.

- 4) W zadaniu pn. „Sejmy i sejmiki koronne wobec Żydów. Wybór tekstów źródłowych” pod red. nauk. dr Anny Michałowskiej dokonano zmiany tytułu pracy, tj. we wniosku wskazano, że zadanie będzie nosiło nazwę „Ustawodawstwo Rzeczypospolitej wobec ludności żydowskiej (do końca XVIII wieku). Wybór tekstów źródłowych. Konstytucje sejmowe i lauda sejmikowe” pod red. nauk. dr Anny Michałowskiej, tymczasem w umowie określono, że Zleceniobiorca przyjmuje do wykonania zadanie: „Sejmy i sejmiki koronne wobec Żydów. Wybór tekstów źródłowych” pod red. nauk. dr Anny Michałowskiej. Z okazanej dokumentacji oraz z wyjaśnienia Pani Anny Tusiewicz-Kolasy (pracownika wykonującego obowiązki w zakresie Programu Operacyjnego *Promocja czytelnictwa*) wynika, że zmiany w umowie dokonano w związku z prośbą wnioskodawcy za zgodą Dyrektora Instytutu Książki. Zmiany tej dokonano jedynie za zgodą Dyrektora Instytutu Książki bez uprzedniej zgody Ministra.
- 5) Zezwalano wnioskodawcom na uzupełnianie wniosków o dofinansowanie, zawierających niewielkie uchybienia formalne do czasu posiedzenia Zespołu Sterującego rozpatrującego wnioski, co miało miejsce w przypadku zadania pn. „Sejmy i sejmiki koronne wobec Żydów. Wybór tekstów źródłowych” pod red. nauk. dr Anny Michałowskiej. Zgodnie z postanowieniami pkt 4 d Programu Operacyjnego *Promocja czytelnictwa* na 2006 r. Priorytet 2. Rozwój sektora książki i promocja czytelnictwa wnioski zawierające uchybienia formalne nie będą rozpatrywane. Z wyjaśnień Pani Anny Tusiewicz-Kolasy wynika, że niewielkie uchybienia formalne we wnioskach mogły zostać uzupełnione przez wnioskodawców do czasu posiedzenia Zespołu Sterującego za zgodą Dyrektora Instytutu Książki.
- 6) Przyjęto bez zastrzeżeń raport końcowy z realizacji zadania pn. „Uśmiechnięte słowa – nie boję się czytać i pisać”, pomimo, że z rozliczenia finansowego zadania ze względu na rodzaj kosztów wynika, iż przekroczono koszty pokrycia wydatków z uzyskanego dofinansowania określone w punktach 5, 6, 7, i 8 kosztorysu stanowiącego załącznik do umowy, odpowiednio o kwoty: 238,43 zł (materiały promocyjne), 89,32 zł (materiały plastyczne do zajęć i wykonywania prac konkursowych), 13,91 zł (materiały biurowe) i 9,31 zł (wydatki organizacyjne).
- 7) Przyjęto bez zastrzeżeń raport końcowy z realizacji zadania pn. „Wydanie 2 tomu Wielkiej Ilustrowanej Encyklopedii Powstania Warszawskiego” pomimo, iż:

- wbrew postanowieniom umowy nr 2726/2006/IK z dnia 22.05.2006 r. nie zachowano terminu złożenia raportu z realizacji zadania określonego w umowie. W myśl § 8 ust. 1 umowy Zleceniobiorca w terminie do 60 dni po terminie końcowym wykonania zadania zobowiązany jest do przedstawienia Zleceniodawcy raportu z realizacji zadania, zawierającego ewaluację realizacji zadania oraz rozliczenie finansowe. Z okazanej dokumentacji wynika, że powyższe zadanie było realizowane w okresie od 01.04.2006 r. do 31.12.2006 r. Raport końcowy z realizacji zadania z dnia 27.02.2007 roku został przesłany do Instytutu wraz z pismem L. dz. 68/2007 z dnia 04.04.2007 r. Raport końcowy zawiera pieczęć poświadczającą datę wpływu do Instytutu w dniu 06.04.2007 r. Ponadto w § 8 ust. 5 umowy ustalono, że Zleceniodawca może zażądać kary umownej w wysokości 0,01 % udzielonych środków za każdy dzień zwłoki w dotrzymaniu terminu złożenia powyższego raportu.
- Zleceniobiorca nie załączył dodatkowych materiałów mogących dokumentować przeprowadzenie odpowiedniego postępowania w ramach zamówień publicznych. W dniu 10.09.2007 r. Instytut zwrócił się z prośbą do Zleceniobiorcy o niezwłoczne przesłanie kopii faktury VAT nr 30/11/DP/2006 wykazanej w raporcie końcowym z realizacji zadania wraz z kopiami dowodów potwierdzających przeprowadzenie odpowiedniego postępowania w ramach zamówień publicznych. Pismem L. dz. 158/2007 z dnia 20.09.2007 r. Fundacja przesłała kserokopię powyższej faktury oraz kopie posiedzeń Zarządu, na których podejmowano temat wyboru najkorzystniejszej oferty na wydanie Encyklopedii. Ponadto skorygowano kwotę brutto faktury wykazaną w kolumnie 7 zestawienia faktur/ rachunków w raporcie końcowym z kwoty 312.480 zł na kwotę 197.236 zł. Faktura VAT 30/11/DP/2006 została wystawiona w dniu 27.11.2006 r. przez Dom Wydawniczy Bellona na kwotę brutto 197.236 zł. W przedmiocie faktury wskazano „Częściowe rozliczenie WIEPW T. II (umowa z dnia 1.06.2000 r.) ISBN 83-11-10125-6”. W fakturze określono płatność w formie przelewu w terminie do 11.12.2006 r. Załączone do pisma protokoły z posiedzeń Zarządu Fundacji „Wystawa Warszawa Walczy 1939 – 1945” nr 14/00 z 15.05.2000 r. i nr 16/2000 z dnia 07.06.2000 r. wymieniają w porządku obrad m.in. rozpatrzenie ofert na wydanie WIEPW (pkt 1 porządku obrad – protokół nr 14/00) oraz informacją o zawarciu i przekazaniu umów Wydawnictwu Bellona (pkt 2 porządku obrad – protokół nr 16/2006). Z protokołu nr 14/00 wynika, iż Zarząd Fundacji rozpatrzył złożone oferty na wydanie WIEPW: Wydawnictwo Krupski

i Spółka, Oficyna Wydawnicza „Rytm” oraz Dom Wydawniczy Bellona. W protokole nie wskazano cen poszczególnych ofert, umieszczono natomiast zapis, że „wybrano ofertę Domu Wydawniczego Bellona jako najkorzystniejszą finansowo i gwarantującą wydanie encyklopedii na wysokim poziomie merytorycznym i edytorskim”. Jednocześnie z protokołu wynika, że Zarząd polecił przygotowanie umowy wydawniczej precyzującej szczegóły wydania encyklopedii. Jak ustalono powyższa umowa reguluje współpracę przy przygotowaniu, edycji, promocji i dystrybucji wielotomowego cyklu wydawniczego pt. „Wielka Ilustrowana Encyklopedia Powstania Warszawskiego”, według założeń edytorskich zgodnych z wydanym już 4 tomem wspomnianej Encyklopedii. W myśl § 1 ust. 2 umowy strony partycypować będą w kosztach wydania poszczególnych tomów w stopniu każdorazowo uzgodnionym, określając w aneksach, która ze stron będzie zawierać umowy autorskie, dokonywać opracowania redakcyjnego, przygotowywać materiały do produkcji, zlecać druk i zapewniać materiały. Ponadto zgodnie z § 3 umowy przy każdym wspólnie wydawanym tomie zawierany będzie aneks do tej umowy, szczegółowo określający udziały stron, wysokość nakładów, cenę, sposób promocji i dystrybucji oraz sposób postępowania z ewentualnymi nie sprzedanymi egzemplarzami. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Nie okazano aneksu, o którym mowa powyżej, co uniemożliwia stwierdzenie w sposób niebudzący wątpliwości prawidłowości rozliczenia wyżej wymienionej dotacji. Ponadto zgromadzona przez Instytut dokumentacja w zakresie przeprowadzenia przez Zleceniobiorcę postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie pozwala na stwierdzenie prawidłowości tego postępowania.

8) Przyjęto rozliczenie finansowe z realizacji zadania pn. „Wydanie książki „Spalone lato” Tarasa Prochański” pomimo, iż:

- w zestawieniu faktur (rachunków) w raporcie końcowym w kolumnie „data, faktury/rachunku” dla rachunków do umów o dzieło, wykazanych w pozycjach 1-4 wskazano daty otrzymania gotówki przez wykonawców dzieła. Zgodnie z pouczeniem do raportu końcowego spis faktur (rachunków) powinien zawierać m.in. numer i datę wystawienia faktury (rachunku),
- do faktury wykazanej pod pozycją 8 zestawienia faktur (rachunków) załączono duplikat potwierdzenia wykonania przelewu, dokumentujący dokonanie zapłaty za tę fakturę w dniu 05.12.2007 r. Zgodnie z powyższym potwierdzeniem

zapłaty dokonano z innego rachunku bankowego niż wskazany w umowie z dnia 13.11.2007 r. W myśl § 2 umowy Zleceniobiorca wyodrębnił rachunek bankowy przeznaczony wyłącznie do operacji finansowych związanych z realizacją zadania, którego numer został określony w umowie.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe uchybienia i nieprawidłowości, wnoszę o realizację następujących **zaleceń pokontrolnych**:

1. Zatwierdzanie raportów końcowych z wykonania zadań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego *Promocja Czytelnictwa* ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury oraz Instytutu Książki wyłącznie po dokonaniu:
 - wnikliwego sprawdzenia pod względem merytorycznym (pod kątem zgodności z zakresem rzeczowym wyznaczonym w umowach, kosztorysem realizacji zadania), formalnym i rachunkowym, jak również terminowości ich złożenia,
 - sprawdzenia czy załączono do nich wszystkie niezbędne materiały mogące m.in. dokumentować konieczne działania prawne (kopie umów, kopie dowodów przeprowadzenia odpowiedniego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego) oraz czy są one zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi.
2. Zawieranie umów na realizację zadań w ramach Programu Operacyjnego *Promocja Czytelnictwa*, w których Zleceniobiorca może przeznaczyć środki finansowe na wydatki powstałe w okresie nieprzekraczającym danego roku budżetowego, natomiast w przypadku umów o wykonanie zadania, zawartych na okres wykraczający poza rok budżetowy egzekwowania od Zleceniobiorców przedstawiania raportów częściowych z realizacji zadań w terminach wskazanych w umowach.
3. W przypadku przekazywania środków finansowych z Funduszu Promocji Kultury na zadania realizowane w okresie wykraczającym poza rok budżetowy, określania w umowie transz wypłat tych środków zgodnie z harmonogramem realizacji zadań w poszczególnych latach.
4. Przekazywanie przyznanych Zleceniobiorcom środków finansowych na realizację zadań w terminach określonych w zawartych umowach.

5. Wyezekwowanie pełnej dokumentacji, dotyczącej przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przy realizacji zadania pn. „Wydanie 2 tomu Wielkiej Ilustrowanej Encyklopedii Powstania Warszawskiego”, wnikliwe jej sprawdzenie pod kątem przestrzegania przez Zleceniobiorcę przepisów prawnych dotyczących zamówień publicznych oraz ewentualne zweryfikowanie prawidłowości rozliczenia przyznanej dotacji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.
6. W przypadku zgłoszenia przez beneficjenta prośby o zmianę nazwy zadania w ramach Programu Operacyjnego Promocja czytelnictwa każdorazowe występowanie o zgodę do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
7. Ponowne rozliczenie dotacji na zadania pn. „Promocja czytania dzieciom jako skutecznego sposobu wychowania mądrego i kulturalnego społeczeństwa” i „Jack Goody *Logika pisma a organizacja społeczeństwa*, wstęp, redakcja, tłumaczenie Grzegorz Godlewski” oraz wyezekwowanie tych części dotacji, które nie dotyczyły roku budżetowego, w którym podpisano umowę dotacji i wpłacenie ich odpowiednio na konto Funduszu Promocji Kultury i budżetu Instytutu Książki.

Proszę o przedstawienie w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ustaleń kontroli i podjętych działaniach w celu realizacji zaleceń pokontrolnych.

SEKRETARZ STANU

Piotr Żuchowski